

นิทานสุภาษิตจีน (27 ตอนแรก)

成语故事 (二十七•上)

ภาษาจีนมีสำนวนสุภาษิตมากมาย และชาวจีนก็นิยมใช้สำนวนสุภาษิตเหล่านี้ในชีวิตประจำวัน “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอสำนวนสุภาษิตจีนที่มีเรื่องเล่าประกอบให้ผู้อ่านทุกท่านได้อ่าน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านภาษาจีนพร้อมทั้งความบันเทิงไปพร้อมกัน

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในครั้งนี้จะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเทศกาลหนึ่งที่ชาวจีนจะจัดขึ้นในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี นั่นก็คือ 清明节/清明節 qīng míng jié ซึ่งหมายถึง โดย 清明 qīng míng jié ซึ่งหมายถึง แปลว่าใสสะอาด โปร่งใส 節/節 jié หมายความว่าเทศกาล เมื่อรวมกันแล้วก็จะแปลว่าเทศกาลแห่งความใสสะอาด ซึ่งก็คือเทศกาลชิงเม้ง เทศกาลชิงเม้งมีประวัติความเป็นมาว่าสองพันห้าร้อยปีแล้ว ตั้งแต่ยุคสมัยราชวงศ์โจว 周朝 Zhōu cháo โจว เฉาปกครองแผ่นดินจีน แรกเริ่มเดิมทีชิงเม้งเป็นหนึ่งใน 24 เทศกาลของจีน เมื่อถึงช่วงฤดูชิงเม้งอากาศจะร้อน เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมแก่การไถ่่างไร่ไถนาเตรียมการเพาะปลูก จึงมีคำพูดในสมัยก่อนเกี่ยวกับฤดูนี้ที่สัมพันธ์กับการเกษตรเช่นว่า “清明一到，气温升高，正是春耕春种的大好时节。” / “清明一到，气温升高，正是春耕春种的大好时节。”

Qīng míng yī dào, qì wēn shēng gāo, zhèng shì chūn gēng chūn zhòng de dà hǎo shí jié.

ชิง หมิง อี้ ด้าว, ชี เวิน เชิง เกา, เจิ้ง ฉือ ซุน เกิง ซุน จิ้ง เตอะ ต้า ห่าวฉือ เจีย.

เข้าชิงเม้ง อากาศร้อนขึ้น เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกยิ่งของฤดูซุน (ฤดูใบไม้ผลิ)

“清明前后，种瓜种豆” / “清明前後，種瓜種豆”

qīng míng qián hòu, zhòng guā zhòng dòu

ชิง หมิง เฉียน หั้ว, จ้ง กวา จ้ง ได่ว

ก่อนและหลังชิงเม้ง ปลูกแตงปลูกถั่ว

จากตัวอย่างสองประโยคข้างต้นได้สะท้อนถึงภูมิปัญญาของคนจีนที่ค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างฤดูกาลกับการเพาะปลูก และวิถีชีวิตของคนจีนที่คล้องคลึงกับการเกษตรมาแต่โบราณ ดังนั้นชิงเม้งในสมัยโบราณจึงหมายถึงฤดูการเพาะปลูกมากกว่าความหมายอย่างที่เข้าใจในปัจจุบัน ส่วนเทศกาลชิงเม้งที่เป็นเทศกาลกราบไหว้บรรพชนอย่างในปัจจุบันนั้น ในอดีตจะเรียกว่าเทศกาลกินอาหารเย็น 寒食 hán shí หาน ฉือ คำว่า เย็นในที่นี้ไม่ได้หมายถึงตอนเย็น แต่จะหมายถึงอาหารที่เย็นแล้วในวันนี้ผู้คนจะกินอาหารโดยไม่มีการอุ่นก่อน เทศกาลกินอาหารเย็นนี้เป็นเทศกาลที่สำคัญเทศกาลหนึ่งของชาวจีนตั้งแต่อดีตกาล เพราะในวันนี้ลูกหลานชาวจีนในครอบครัวเดียวกันจะรวมกันไปทำความสะอาดสุสานบรรพชน เรียกว่า 扫墓/掃墓 sǎo mù เส่า มู่ ปัดกวาดสุสาน และทำบุญเลี้ยงวิญญาณบรรพชน

แต่เนื่องจากช่วงเวลาของเทศกาลชิงเม้ง และเทศกาลกินอาหารเย็นมีขึ้นในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เมื่อเวลาผ่านไปนานเข้า สองเทศกาลนี้จึงรวมกันเป็นเทศกาลเดียว และเรียกรวมๆ ว่าเทศกาลชิงเม้ง และชิงเม้งจึงมีความหมายแค่การปัดกวาดสุสานและเลี้ยงวิญญาณบรรพชน และน้อยคนนักจะรู้ความจริงแล้วมันคนละเทศกาลกัน

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง